

signifanta « en la loko, en kiu » : ~ jukas, tie ni gralas Z ; ~ estas sufero, estas ankaŭ espero Z ; li loĝas tie, ~n eĉ birdo ne flugas Z ; mi flankigadis de tiuj ĉi reguloj nur tie, ~ tion ĉi postulis apartaj cirkonstancoj Z (Kp TIAM, KIAM) ; en tiaj okazoj, ~ vi ne scias, ĉu... Z ; laŭ la krio de la koko, tuj spirito ĉiu, ~ ajn li vagas, rapidas hejmen Z ; ~n kudrilo iras, tien ĵadenon ĝi tiras Z.

* **Kiel.** 1 Ekkria k demanda adv., signifanta « kiamaniere ? kigrade ? » : ~ bela ŝi estas ! ~ vi fartas ? ~ estas via nomo ? Z 2 Konj. signifanta « sammaniere al, ne alie ol, sammaniere ol, samgrade ol, en tia maniero kia, kompare al, same je » k enkondukanta komparon : barakti ~ ĵiŝo ekster la akvo Z ; la popoloj interproksimiĝos ~ unu familio Z ; ~ ponardo en mi penetras ĉiu vorto Z ; la estro estas por siaj soldatoj ~ bona patro Z ; ni staras unu apud alia ne ~ fremduloj, sed ~ fratoj Z ; li estas ~ ekzilita Z ; ili ĵariĝos ~ tute ne ekzistintaj Z ; proponi sin ~ servistino Z ; ŝi kuris ~ rabia Z ; ni sentas nin ~ samgentanoj Z ; la estrino de la nacioj ĵariĝis ~ vidvino Z ; li propagandis ~ unua tiujn ideojn Z ; ~ esp-istojn tiu ĉi batalado ne povas vin tuŝi Z ; elektii la lingvon francan aŭ anglan, ~ pli vastigitajn en la mondo Z ; senti sin tute ~ hejme ; li komprenas predikon ~ bovo muzikon Z ; liu ĉi terura ekzemplo servu al vi ~ instruo ; ~ rekompencon li petis nur glason da vino ; ni rigardis tion ~ nian devon ; estis al ŝi ~ se (= kvazaŭ I) ŝi paŝus sur akrajn tranĉilojn Z ; li eksaltis, ~ se oni lin pikus. 3 Nerekte ekkria, demanda aŭ duba konj. kun signifo de maniero aŭ grado : terure, ~ mi volas manĝi Z ; ŝi ĵaris tion por vidi, ~ granda estos la ĝentileco de tiu knabino Z ; antaŭ ol mi transiros al la klarigo de tio, ~ mi solvis la problemon Z ; ~ ajn (kvankam tre) malfacila estas nia tasko, ni persistos ; ~ ajn (eĉ se tre) malmulte vi pagos, mi estos kontenta ; ~ ajn ĉiu el niaj aŭskultantoj ritalas al tiu aŭ alia formo de lingvo internacia, ni dubas, ĉu troviĝos inter ili eĉ unu, kiu dubas la utilecon mem de tia lingvo Z ; ~ ajn la afero estos, en ĉiu okazo ti devos ja ...i Z ; ~ ajn eksterordinare teruraj ŝajnis iaj epizodoj, ili ne povis egali la abomencon de tio ĉi ; venu ~ eble plej baldaŭ (tiel baldaŭ kiel estos

eble) ; mi deziras ĉapelon ~ eble plej malpezan. 4 Korelativa konj. respondanta al tiel, tia, tiom : mi estas tiel forta (aŭ : same forta) ~ vi ; mi obeos tiel, ~ mi promesis ; ni ne estas tiel naivaj, ~ pensas pri ni kelkaj personoj Z ; li kuris (sk tiel), ~ rapide li povis ; tiel baldaŭ, ~ ili nur povas Z ; tio estas ja pli profita, tiel por ilia gloro, ~ por ilia poŝo Z ; neniam oni vidis tian malfeliĉan sorton, ~ mia Z ; mi ĝojas, ke vi havas tian saman opinion, ~ mi Z ; la uzado de la artikolo estas tia sama, ~ en la aliaj lingvoj Z ; li meritas havi tiajn filojn, ~ vi estas Z ; li havas tiom same da talento k kapablo, ~ mi Z. Rm. 1 : Ĉar post kiel la verbo estas ofte subkomprenata, oni iasoje bezitas pri la kazo de la sekvanta subst. Por forigi ĉiun dubon, oni nur restarigu la subkomprenatan ideon : mi elektis lin ~ prezidanto (ĉar mi estas prezidanto ; la prezidanto estas la sama persono kiel la subjekto) ; mi elektis lin ~ prezidanton (por fari el li prezidanton ; la prezidanto estas la sama persono kiel la komplemento) ; mi faros vian idaron ~ polvo de la tero Z (tiel multenombra kiel estas). Rm. 2 : Se oni volas akcenti, ke la eco montrita de la komparo estas neefektiva, oni uzu prefere kvazaŭ : ni akceptis lin ~ reĝon (ĉar li estas efektive reĝo) ; ni akceptis lin kvazaŭ reĝon (kvankam li ne estis efektive reĝo). ~a = kia (kun pli da insistito) : antaŭ ĉio demandu, ~aj Danoj loĝas en Parizo, de kia speco Z. ~e. Formo pli akcentita de la adv. ~.

* **Kies.** 1 Demanda senfleksia pronomo, signifanta « de kiu, de kiuj ? » k montranta la apartenecon : ~ lombo tio ĉi estas Z ? ~ tiuj ĉi soldatoj ? — De la Norvego Z ; pri ~ morto vi plendas ? 2 Nerekte demanda pronomo, kun sama signifo : scias la kato, ~ lardon ĝi manĝis Z : mi demandas lin, ~ verkon li tradukis. 3 Relativa pronomo, signifanta « de kiu, de kiuj », k montranta apartenecon : la lando, ~ gastoj ni estas Z ; ~ panon oni manĝas, ties agojn oni laŭdas ; malproksimaj landoj, ~ lingvojn ni ne komprenas Z ; por kio do tiuj reformoj, ~ sola propono estas jam danĝera por nia afero Z ; dum 3 jaroj, post ~ finiĝo ili estis komencontaj Z. Rm. 1 : Kies ne estas ordinare sekvata de la artikolo ; tamen oni trovas ĉe Z : de mi, ~ la amo estis sankta, ŝi mal-